

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 22 sierpnia 1957 r.

w sprawie składania, badania, przyjmowania i zatwierdzania sprawozdań finansowych.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 8 i 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1950 r. Nr 22, poz. 188 i z 1951 r. Nr 25, poz. 185) oraz w wyko-

naniu przepisów § 7 uchwały nr 332 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (Monitor Polski Nr 73, poz. 438) zarządza się, co następuje:

Dział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy zarządzenia określają zakres i tryb składania, badania, przyjmowania i zatwierdzania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych określonych w § 1 uchwały nr 332 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (Monitor Polski Nr 73, poz. 438), zwanych w dalszym ciągu „przedsiębiorstwami”.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu użyto określenia:

— „uchwała” — oznacza ono uchwałę nr 332 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (Monitor Polski Nr 73, poz. 438);

— „sprawozdanie finansowe” — oznacza ono bilans, rachunek strat i zysków oraz sprawozdania w zakresie kosztów, sprzedaży itp., sporządzone na koniec roku gospodarczego oraz na dzień otwarcia likwidacji przedsiębiorstwa zgodnie z instrukcjami Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Finansów oraz właściwych ministrów w sprawie sprawozdawczości statystycznej z wykonania planów finansowo-gospodarczych,

— „organ finansowy” — oznacza ono wydział (oddział, referat) finansowy prezydium właściwej dla danego przedsiębiorstwa rady narodowej,

— „bank” — oznacza ono oddział banku finansującego działalność eksploatacyjną danego przedsiębiorstwa.

Dział II.

Składanie sprawozdań finansowych.

§ 3. 1. Sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwo powinno złożyć organowi sprawującemu nad nim bezpośredni nadzór w terminie ustalonym przez ten organ.

2. Odbierający sprawozdanie finansowe powinien sprawdzić, czy:

- a) sprawozdanie jest kompletne, to jest czy składa się z podpisanych przez upoważnione do tego osoby formularzy przewidzianych w odpowiednich przepisach,
- b) sprawozdanie sporządzone zostało w sposób przewidziany w odpowiednich przepisach, w szczególności czy nie zawiera ono błędów rachunkowych i czy powiązanie poszczególnych części sprawozdania jest prawidłowe.

3. Sprawozdanie finansowe podlega po odbiorze włączeniu do zbiorczego sprawozdania finansowego składanego przez organ sprawujący bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem w terminie ustalonym właściwymi przepisami.

Dział III.

Badanie i przyjmowanie sprawozdań finansowych.

§ 4. 1. Badanie sprawozdań finansowych (§ 2 uchwały) polega na stwierdzeniu jego prawidłowości. W szczególności należy ustalić, czy:

- a) odbiór sprawozdania został dokonany prawidłowo (§ 3),
- b) sprawozdanie sporządzone zostało na podstawie ksiąg rachunkowych, to jest między innymi, czy:
 - dane sprawozdawcze są zgodne z danymi zawartymi w uzgodnionym zestawieniu obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych,
 - dane zawarte w zestawieniu obrotów i sald są zgodne z danymi poszczególnych kont syntetycznych,

- obroty na kontach syntetycznych są zgodne z obrotami odpowiadających im kont analitycznych,
- c) sprawozdanie sporządzone zostało na podstawie wyników inwentaryzacji, to jest, między innymi, czy:
 - inwentaryzacja poszczególnych składników majątkowych w ciągu roku była przeprowadzona prawidłowo, a poszczególne pozycje bilansu zgodne są z rezultatami inwentaryzacji tych składników majątku, których termin inwentaryzacji przypada na koniec roku, lub z rezultatami inwentaryzacji przeprowadzonej na dzień otwarcia likwidacji,
 - różnice inwentaryzacyjne zostały należycie wyjaśnione i odpisane na właściwe konta, tak że znalazły one wyraz w sporządzonym sprawozdaniu finansowym,
 - d) w sprawozdaniu nie figurują aktywa lub pasywa nie-realne, to jest, między innymi, czy:
 - odpisano z ksiąg należności nieściągalne, przedawnione i prekludowane,
 - prawidłowo wyceniono remanenty produkcji nie zakończonej, wyrobów gotowych, materiałów, towarów i innych rzeczowych składników majątkowych,
 - prawidłowo obliczono i wykazano koszty zakupu, odchylenia od cen ewidencyjnych (marże), odchylenia od kosztów planowanych, odchylenia od wyceny wewnętrznej przypadającej na remanenty materiałów, towarów i wyrobów,
 - w rozliczeniach międzyokresowych wykazano w sposób prawidłowy nakłady przyszłych okresów oraz utworzono w sposób właściwy rezerwy przewidziane w obowiązujących przepisach,
 - salda należności i zobowiązań zostały uzgodnione z kontrahentami oraz uzgodniono rozrachunki wewnętrzno-branżowe, należności i zobowiązania inkasowe, rozliczenia z budżetem oraz salda rachunków i kredytów bankowych — w zakresie ustalonym właściwymi przepisami,
 - e) wynik działalności wykazany w sprawozdaniach ustalony został prawidłowo, to jest, między innymi, czy:
 - koszty własne, obroty i wyniki ze sprzedaży materiałów, towarów, wyrobów, robót i usług oraz należne z tego tytułu podatki i inne należności budżetowe ustalono prawidłowo,
 - poniesione koszty, dochody oraz straty i zyski nadzwyczajne nie zostały zaliczone bezpośrednio na fundusz statutowy lub konta rejestrujące jego zwiększenie i zmniejszenie,
 - nie zaliczono do kosztów strat nadzwyczajnych lub odwrotnie,
 - f) sprawozdanie sporządzone zostało przy zachowaniu zasady ciągłości, to jest czy:
 - stan początkowy kont wynika z zatwierdzonego bilansu sporządzonego na koniec poprzedniego roku sprawozdawczego,
 - wprowadzono do ksiąg roku sprawozdawczego poprawki wskazane w protokole badania sprawozdania za rok poprzedni.
2. Badanie sprawozdań finansowych przedsiębiorstw obejmuje ponadto ustalenie prawidłowości proponowanego podziału zysku i obliczenie wysokości odpisów na fundusze specjalnego przeznaczenia.

§ 5. 1. Komisja rewizyjna wykonuje swoje czynności i podejmuje postanowienia kolegialnie.

2. Postanowienia komisji zapadają większością głosów jej członków. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 6. 1. Sporządzając protokół badania sprawozdania finansowego (§ 2 ust. 3 uchwały) komisja rewizyjna ustala w nim szczegółowo wyniki badania i stwierdza, czy badane sprawozdanie odpowiada warunkom jego przyjęcia.

2. Jeżeli badane sprawozdanie finansowe nie odpowiada wymaganiom prawidłowości, komisja zamieści w protokole wnioski, które powinny ustalić niezbędne zmiany i poprawki sprawozdania, termin ich dokonania oraz wskazać, czy związane z tym zapisy księgowe powinny być dokonane w księgach okresu sprawozdawczego, czy w księgach okresu bieżącego.

3. Członkowie komisji, którzy głosowali przeciw postanowieniom zawartym w protokole badania, mogą dołączyć do niego swą opinię i wnioski wraz z uzasadnieniem.

4. Protokół badania sprawozdań finansowych sporządza się co najmniej w trzech egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor przedsiębiorstwa lub jego zastępca, drugi organ sprawujący bezpośredni nadzór nad działalnością danego przedsiębiorstwa, a trzeci właściwy organ finansowy.

5. Protokół badania sprawozdań finansowych podpisują członkowie komisji oraz dyrektor i główny (starszy) księgowy przedsiębiorstwa, którego sprawozdanie podlegało badaniu, lub ich zastępcy.

§ 7. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa może dołączyć do protokołu pisemne wyjaśnienia lub sprzeciw co do zawartych w nim postanowień wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Sprzeciw może być złożony również w ciągu 5 dni po podpisaniu protokołu.

2. Spór między komisją rewizyjną a przedsiębiorstwem w zakresie postanowień zawartych w protokole badania sprawozdania finansowego, wynikły na skutek złożenia sprzeciwu przez przedsiębiorstwo, rozstrzyga osoba określona w § 5 uchwały w ciągu 14 dni od daty złożenia sprzeciwu z zachowaniem terminu określonego w § 12 ust. 2.

3. Osoba powołująca komisję rewizyjną może w trybie nadzoru nad jej działalnością uchylić lub zmienić ustalenia i wnioski zawarte w protokole badania sprawozdania finansowego. Decyzja ta wymaga uprzedniego zaopiniowania przez ciało doradcze, o ile ono zostało powołane przy organie sprawującym bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem.

4. Decyzje podjęte w przypadkach omówionych w ust. 2 i 3 powinny być doręczone na piśmie przedsiębiorstwu, którego sprawozdania decyzje te dotyczą, oraz właściwemu organowi finansowemu.

5. Organ finansowy może złożyć sprzeciw co do postanowień zawartych w protokole badania sprawozdania finansowego (§ 6) oraz co do decyzji, o których mowa w ust. 4, w ciągu 10 dni od daty ich doręczenia. Spór wynikły na skutek sprzeciwu organu finansowego podlega rozstrzygnięciu w trybie ustalonym w § 5 uchwały.

§ 8. Zawiadomienie organu finansowego i banku o miejscu i terminie badania sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa (§ 4 ust. 2 uchwały) powinno być wysłane listem poleconym lub doręczone za pokwitowaniem co najmniej na 5 dni przed terminem rozpoczęcia badania sprawozdania. Potwierdzenie zawiadomienia organu finansowego należy dołączyć do egzemplarza protokołu badania sprawozdania finansowego przeznaczonego dla organu sprawującego bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem.

§ 9. 1. Organ sprawujący bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem może przyjąć jego sprawozdanie finansowe wyłącznie na podstawie protokołu badania stwierdzającego prawidłowość sprawozdania.

2. Protokół badania sprawozdania finansowego nie może być podstawą przyjęcia sprawozdania:

- a) w razie niedołączenia do protokołu potwierdzenia zawiadomienia organu finansowego (§ 8),
- b) do czasu rozstrzygnięcia sporów, o których mowa w § 5 uchwały,
- c) przed upływem terminu określonego w § 7 ust. 5.

3. Przyjęcie sprawozdania finansowego odbywa się na zwołanej w tym celu naradzie bilansowej, w której powinni uczestniczyć co najmniej:

- a) kierownik i główny księgowy lub inna osoba odpowiedzialna za sprawy rachunkowości organu sprawującego bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem albo osoby przez nich upoważnione,
- b) przewodniczący komisji rewizyjnej, o ile komisja ta dla przedsiębiorstwa została powołana,
- c) dyrektor i główny księgowy przedsiębiorstwa lub osoby przez nich upoważnione,
- d) przewodniczący lub inni przedstawiciele rady robotniczej i rady zakładowej przedsiębiorstwa.

Listę uczestników narady ustala kierownik organu sprawującego bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem. Przyjęcie sprawozdania finansowego następuje po wysłuchaniu sprawozdania dyrektora przedsiębiorstwa oraz przewodniczącego komisji rewizyjnej lub w przypadku, gdy dla danego przedsiębiorstwa komisji rewizyjnej nie powołano (§ 6 pkt 1 uchwały), głównego księgowego lub innej osoby odpowiedzialnej za sprawy rachunkowości organu sprawującego bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem.

4. Przyjęcie sprawozdania finansowego stwierdza się odpowiednią klauzulą, zamieszczoną na sprawozdaniu.

§ 10. Przepisy §§ 4 oraz 6—9 mają odpowiednie zastosowanie również do badania sprawozdań finansowych dokonywanych zgodnie z § 6 pkt 1 uchwały przez organy sprawujące bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem.

Dział IV.

Zatwierdzanie sprawozdań finansowych.

§ 11. 1. Zatwierdzeniu podlegają sprawozdania finansowe przedsiębiorstw po ich przyjęciu w trybie określonym w dziale III niniejszego zarządzenia.

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego polega na przyjęciu wniosków wynikających z analizy działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, akceptowaniu podziału zysku i odpisów na fundusze specjalnego przeznaczenia.

3. Na zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym należy zamieścić klauzulę treści następującej:

„Na podstawie protokołu badania nr . . . z dnia zatwierdza się niniejsze sprawozdanie dnia W sprawozdaniu tym bilans wykazuje po stronie aktywów i pasywów sumę zł , a rachunek strat i zysków wykazujący obroty zł zamyka się zyskiem (stratą) w kwocie zł”

§ 12. 1. Sprawozdania finansowe zatwierdzają:

- a) rady robotnicze — dla przedsiębiorstw, w których na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 1956 r. o radach robotniczych (Dz. U. Nr 53, poz. 230) rady te zostały powołane,
- b) kierownik organu sprawującego bezpośredni nadzór nad działalnością przedsiębiorstw lub osoba przez niego upoważniona — dla pozostałych przedsiębiorstw.

2. Zatwierdzenie rocznych sprawozdań finansowych powinno nastąpić w terminie umożliwiającym sporządzenie zbiorczego resortowego sprawozdania finansowego na pod-

stawie zatwierdzonych sprawozdań finansowych przedsiębiorstw i złożenie go w terminie ustalonym właściwymi przepisami.

§ 13. 1. W zatwierdzeniu sprawozdań finansowych mogą brać udział delegaci organu finansowego i banku.

2. Organ dokonujący zatwierdzenia sprawozdań finansowych powinien zawiadomić organ finansowy oraz bank o miejscu i terminie zatwierdzenia w trybie i terminie określonych w § 8.

§ 14. 1. Organ finansowy przeprowadzający we własnym zakresie badanie sprawozdania finansowego przedsiębiorstw (§ 4 ust. 3 uchwały) nie jest związany postanowieniami zawartymi w protokole, na podstawie którego badane sprawozdanie zostało przyjęte, oraz wnioskami przyjętymi przy jego zatwierdzeniu.

2. Organ finansowy przeprowadzając badanie sprawozdania finansowego po jego zatwierdzeniu może zażądać usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w drodze odpowiednich zapisów w księgach okresu bieżącego.

Dział V.

Przepisy końcowe.

§ 15. Właściwi ministrowie określają:

- a) szczegółowy zakres i metody odbioru i badania sprawozdań finansowych,
- b) zakres wykorzystywania przy badaniu sprawozdań finansowych materiałów z rewizji dokumentalnych i innych kontroli przedsiębiorstw,
- c) zakres i metody odbioru i badania sprawozdań finansowych za kwartały nie kończące roku,
- d) ostateczny termin zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przedsiębiorstw.

§ 16. Tracą moc przepisy §§ 37 do 50, 51 ust. 2 i 52 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1953 r. w sprawie inwentaryzacji oraz sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych (Monitor Polski Nr A-29, poz. 359).

§ 17. Zarządzenie wchodzi w życie z datem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *J. Trendota*